
Konary, st. 1, gm. Osięciny, woj. kujawsko-pomorskie

Informator Archeologiczny : badania 33, 31-32

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W trakcie badań założono 7 wykopów badawczych. Wykopy I-III/99 założono w miejscu występowania największej ilości materiału powierzchniowego. W ich obrębie nie odkryto żadnych trwałych pozostałości osadniczych. Nieliczny materiał zabytkowy wystąpił tu w warstwie ornej.

Kolejne wykopy miały za zadanie rozpoznanie części osady znajdującej się w pobliżu kulminacji wzgórza. W obrębie wykopów IV-V/99 nie znaleziono nieruchomych obiektów archeologicznych. Wystąpiły tu tylko pojedyncze wyroby krzemienne zalegające w warstwie ornej.

W dalszych wykopach: VI/99 i VII/99 zarejestrowano pozostałości obiektów nieruchomych składających się na pierwotną architekturę osady w Kietlicach. W zachodniej części wykopu VII/99 zarejestrowano obiekt 1/99. Obiekt ten znajdujący się w pewnej części poza wykopem miał ponad 8,5 m szerokości. Głębokość jego sięgała blisko 1,8 m od powierzchni stanowiska. Strop jego był silnie zniszczony współczesną orką. Obiekt ma nieregularny, nieckowaty przekrój. Wypełnisko jego jest warstwowane.

Kolejny obiekt manifestujący się początkowo jako niewielkie, nieregularne zaciemnienie na tle calca wystąpił w obrębie wykopu VI/99. Po doczyszczeniu jego stropu okazało się, że jest to fragment obiektu o kształcie kolistym i średnicy ponad 3 m. Obiekt nie został wyeksplorowany ze względu na wyczerpanie się funduszy na prowadzenie badań.

We wschodniej części wykopu VI/99 zarejestrowano dodatkowo zaciemnienia, które mogą się okazać zniszczonymi orką stropami kolejnych obiektów.

Ze względu na brak funduszy nie podjęto dalszej eksploracji tej części wykopu.

W trakcie badań odkryto bogaty materiał zabytkowy świadczący o funkcjonowaniu zróżnicowanych form rękodziela w obrębie osady kietlickiej, a także o zasięgu i kierunkach powiązań tutejszych mieszkańców z innymi obszarami. Składa się na niego ponad 2000 fragmentów ceramiki naczyniowej, ponad 500 wyrobów krzemiennych, związanych z pełnym cyklem wytwórczym oraz wykorzystywaniem tych wyrobów, polepa, 4 siekierki kamienne, 2 toporki kamienne, fragment dłuta kamiennego, fragmenty żaren i rozcieraczy kamiennych, 4 przęśliki.

Odkryty zespół materiałów zabytkowych wiązać należy z osadnictwem kultury pucharów lejkowatych. Sugerować można, że osada ta funkcjonowała w starszej fazie rozwoju kultury pucharów lejkowatych na terenie Górnego Śląska.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, 2002, s. 128-134.

Badania będą kontynuowane.

Klonówka, st. 7, gm. Starogard Gdański, woj. pomorskie, AZP 19-44/6 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Klonówka, st. 46, gm. Starogard Gdański, woj. pomorskie, AZP 19-44/22 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

KONARY, st. 1, gm. Osiećiny, woj. kujawsko-pomorskie

- osadnictwo neolityczne: kultury lendzielskiej, kultury ceramiki wstęgowej rytej (faza nutowa), kultury amfor kulistych (fazy sznurowa i bezsznurowa)
- osadnictwo kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- wczesna faza wczesnego średniowiecza

Kontynuacja badań wykopaliskowych w rejonie Brześcia Kujawskiego prowadzona była przez Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Badania sfinansowane z funduszy Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi i Urzędu Gminy w Osiecinach. Kierował nimi doc.

dr hab. Ryszard Grygiel. Prace były prowadzone przy udziale ekip paleobotaników, geomorfologów i geologów z Krakowa i Poznania.

Stanowisko wielokulturowe. Odsłonięto powierzchnię 1912 m². W liczbie kilkudziesięciu obiektów najbardziej interesujące i charakterystyczne są domy trapezowate grupy brzesko-kujawskiej kultury lendzielskiej. Uchwycono prawie w całości 7 domów, z których 4 cechował pełny, dookołny przebieg rowów fundamentowych, jedynie dom nr 3, który uległ silnemu pożarowi, podobnie jak położona w jego wnętrzu jama – piwnica, wypełniały bryły polepy z charakterystycznymi odciskami słupów. Obok domów odkryto liczne zespoły glinianek (12 obiektów). Z głębszych gniazd (nisz) glinianek wydobyto liczne materiały ceramiczne i kości zwierzęce. Z osadnictwem kultury lendzielskiej związana jest ponadto obecność 4 grobów szkieletowych w pozycji skurzonej, wyposażonych m.in. w topór rogowy i paciorki z miedzi, a także studni, o zupełnie unikatowym charakterze, sięgającej ponad 4 metrów głębokości, bez śladów cembrowiny, z dna której wydobyto całkowicie zachowaną amforę zdobioną ornamentyką kłutą.

Ślady osadnictwa kultury lendzielskiej wyraźnie dominowały nad obiektami pozostałych kultur odkrytych na tym stanowisku. Odkryto gliniankę kultury ceramiki wstęgowej rytej, z fazy nutowej, jamy z materiałami kultury amfor kulistych fazy sznurowej i bezsznurowej. Z tą kulturą należy wiązać grób zwierzęcy 2 krów, groby kloszowe silnie zniszczone przez orkę. Liczne są też obiekty związane z kulturą przeworską z okresu wpływów rzymskich: glinianki, dom słupowy, studnia. Zanotowano też obiekty pochodzące z wczesnej fazy okresu wczesnego średniowiecza.

Materiał zabytkowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Kraków-Kurdwanów, st. 8, woj. małopolskie, AZP 103-56/50 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Kraków-Kurdwanów, st. 9, gm. Kraków-Podgórze, woj. małopolskie, AZP 103-56/51 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

KRZEMIONKI OPATOWSKIE, st. 1, gm. Bodzechów, woj. świętokrzyskie, AZP 83-71/1

- kopalnia krzemienia kultury amfor kulistych (neolit)
- kopalnia krzemienia kultury pucharów lejkowatych (neolit)

Konserwatorsko-ratownicze badania, przeprowadzone w terminie od 15 do 30 sierpnia i od 1 do 11 listopada przez Wojciecha Borkowskiego (autor sprawozdania, Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie i Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim. Dwudziesty pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 50 m².

Badania w sezonie 1999 podyktowane były jedynie względami konserwatorsko-ekspozycyjnymi. Istniała konieczność przeprowadzenia eksploracji górnej partii studniska kopalni 7/610 w celu uzyskania danych do rekonstrukcji obudowy studniska.

Było bardzo prawdopodobne, że studnisko było obudowane w górnej swej partii, tam gdzie przechodzi przez luźne warstwy górotworu: humus, piasek, glinę i rumosz zwietrzelinowy skały wapiennej. Dopiero od głębokości około 2-2,5 m, czyli od skały silnie spękanej, można się liczyć z pozostawieniem studniska bez obudowy (analogię stanowi kopalnia 4/606). Głębokość studniska (około 8,5 m) wymuszała także zastosowanie jakiejś formy drabiny (mniej prawdopodobne było stosowanie lin do transportu pionowego górników). Elementy te musiały być związane z obudową studniska na stałe lub znaleźć swoje miejsce w przestrzeni obudowanej. Zadaniem badawczym była zatem próba znalezienia śladów pozwalających na przeprowadzenie rekonstrukcji.